

PRIVATNOST JE PRIVATNA

Niko nema prava da nas primora da javno govorimo o svojoj seksualnoj orijentaciji ili rodnom identitetu, ako to ne želimo. Zato, braneći svoju privatnost, štitimo se od diskriminacije.

Šta nas štiti od povrede prava na privatnost?

- 1. Ustav Republike Srbije** – u članu 42. zabranjuje upotrebu podataka o ličnosti izvan svrhe za koju su prikupljeni!
- 2. Zakon o zaštiti podataka o ličnosti** – zakon koji primarno uređuje materiju zaštite podataka o ličnosti. Ovaj zakon navodi koji podaci spadaju u podatke i posebne podatke o ličnosti i u kojim slučajevima je dozvoljena obrada podatka o ličnosti.
- 3. Zakon o zabrani diskriminacije** – u članu 21. određuje da je seksualna orijentacija privatna stvar i da niko ne može biti pozvan da se javno izjasni o svojoj seksualnoj orijentaciji ako to ne želi.
- 4. Krivični zakonik** – kažnjava neovlašćeno i nezakonito pribavljanje i obradu podataka o ličnosti i to novčanom kaznom ili zatvorom do jedne godine.
- 5. Međunarodni sistem** – Pravo na privatnost zajamčeno je Evropskom konvencijom o ljudskim pravima kao i Međunarodnim paktom o građanskim i političkim pravima.

Kome da se obratim u slučaju kršenja prava na privatnost?

Poverenik za informacije od javnog značaja i zaštitu podataka o ličnosti

Svako ko smatra da mu/joj je lični podatak obrađen na način suprotan Zakonu, ima pravo da se obrati i podnese pritužbu Povereniku.

Sudska zaštita

Svako ima pravo da podnese tužbu sudu ukoliko smatra da mu/joj je na nezakonit način obrađen podatak o ličnosti. U tužbi može da traži i naknadu štete od rukovaoca odnosno obrađivača koji je postupao sa ličnim podacima suprotno zakonu i time prouzrokovao štetu.

Zaštitnik građana

Svako lice koje smatra da mu je činjenjem ili nečinjenjem organa uprave povređeno pravo na privatnost može podneti pritužbu Zaštitniku građana. Ukoliko Zaštitnik građana posumnja da organi uprave ne štite adekvatno pravo građana na privatnost, ili ga krše, može pokrenuti postupak kontrole po sopstvenoj inicijativi.

Poverenik za zaštitu ravnopravnosti

Postupa po Zakonu o zabrani diskriminacije i ovoj instituciji se može obratiti svako ko je doživeo diskriminaciju zbog seksualne orijentacije ili rodnog identiteta, kao i u slučaju povrede prava na privatnost podataka o ličnosti, ako se ti podaci odnose na seksualnu orijentaciju ili rodni identitet.

Odbor za ljudska prava UN

Svako kome je povređeno pravo na privatnost zajamčeno konvencijama UN-a, ima pravo da se direktno obrati ovom telu koje će ispitati date navode i uputiti mišljenja i preporuke.

Osnovni pojmovi:

Podatak o ličnosti

Svaka informacija koja nas, kao fizička lica, bliže određuje i koja se može dovesti u vezu sa konkretnom osobom. To mogu biti ime i prezime, adresa, JMBG, broj telefona, broj računa u banci i slično, ali i svaki drugi podatak koji nešto govori o nama.

Posebne vrste podataka o ličnosti

Podaci o ličnosti koji su osetljiviji i zaštićeniji. To mogu biti podaci o rasnom i etničkom poreklu, biometrijski podaci, zdravstvenom stanju, seksualnom životu, seksualnoj orijentaciji fizičkog lica. Obrada ovih podataka je strogo zabranjena, sem u slučaju izuzetaka predviđenih zakonom.

Obrada podataka

Svaka radnja koja se preduzima u vezi sa podacima o ličnosti, kao što su prikupljanje, beleženje, čuvanje, razvrstavanje, uvid, brisanje, uništavanje, pohranjivanje podataka i slično.

Rukovalac/Obrađivač

Rukovalac je fizičko ili pravno lice, odnosno organ vlasti koji samostalno ili zajedno sa drugim određuje svrhu i način obrade podataka o ličnosti. Obradivač je lice kome rukovalac podataka, na osnovu zakona ili ugovora, poverava određene poslove u vezi sa obradom podataka.

Slučajeve povrede prava na privatnost, kao i incidente protivpravnog postupanja motivisane homo- ili transfobijom možete prijaviti popunjavanjem upitnika na sajtu www.dasezna.lgbt

Ovaj infografik je objavljen uz finansijsku pomoć Evropske unije. Za sadržinu ovog infografika isključivo su odgovorni Partneri za demokratske promene Srbija, SHARE Fondacija, Udruženje "Da se zna!", Beogradska otvorena škola, NVO ATINA i Inicijativa A11, i ta sadržina nipošto ne izražava zvanične stavove Evropske unije.

